

Att föda upp
HUNDAR

inom Svenska Kennelklubben

SVENSKA KENNELKLUBBEN

HUNDUPPFÖDARE

Svenska Kennelklubben har drygt 14 000 aktiva uppfödare. Som en av dem ingår du i en stor och betydelsefull gemenskap.

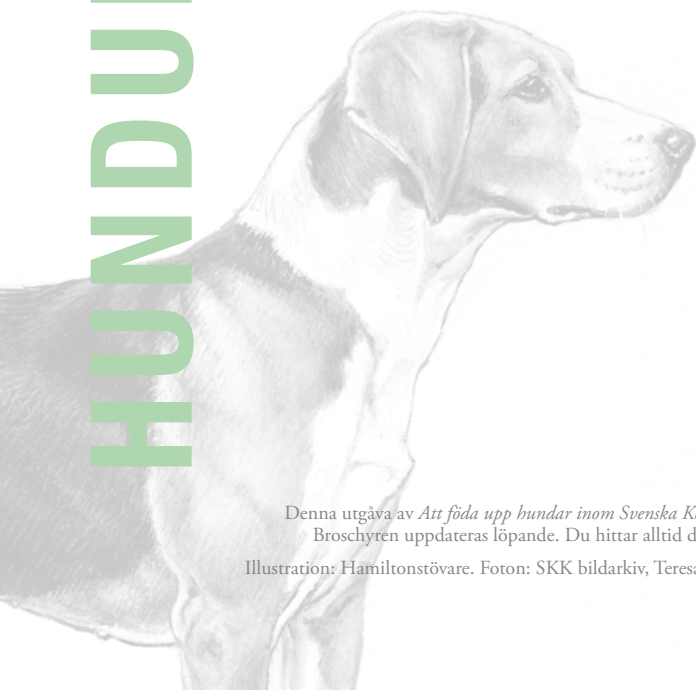
Ni är hjärtat i vår organisation – vad vore vi utan era valpar?

Genom att fatta kloka beslut i avelsfrågor tar ni hela tiden steg mot ännu friskare, gladare hundar. Och genom att finnas tillhands för era valpköpare hjälper ni dem att utvecklas till tryggare och bättre hundägare.

Idag finns det cirka 780 000 hundar i Sverige. Av dessa är omkring 70 procent rashundar som är registrerade i Svenska Kennelklubben. Det är en fantastisk siffra, som de flesta andra länder inte kommer i närheten av. Utan ert arbete och engagemang hade verkligheten sett annorlunda ut.

Tack, för det jobb ni gör!

Ulf Uddman, VD Svenska Kennelklubben

Denna utgåva av *Att föda upp hundar inom Svenska Kennelklubben* är tryckt våren 2015. Broschynen uppdateras löpande. Du hittar alltid den senaste versionen på skk.se.

Illustration: Hamiltonstövare. Foton: SKK bildarkiv, Teresa Karlsson, Jenny Jurnelius, Per Jörnlov.

Den där känslan ...

Att möta blicken hos en älskad hund och stryka handen över hennes mjuka valpar, det är en obeskrivlig känsla. Att få träffa de förväntansfulla valpköparna och se deras lycka över att få en ny familjemedlem. Och att med tiden få se om det parningsbeslut du fattade var rätt; växte valparna upp till de starka, friska vuxna hundar som du drömde om?

Hunduppfödning är något av det bästa som finns. Visst kostar det – tid, pengar och arbete – men man får så mycket tillbaka!

Att föda upp hundar innebär också att hela tiden lära sig något nytt – varje parningsbeslut är början på en ny resa. Inte ens den

mest erfarna uppfödare kan luta sig bekvämt tillbaka och tro sig vara fullärd. Regler och lagar förändras, och det dyker upp ny kunskap och nya verktyg som kan underlätta i avelsarbetet.

Den här broschyren är framtagen för dig som är uppfödare inom Svenska Kennelklubben. Här visar vi vägen till viktig information och ger handfasta tips och råd. Vi berättar också om de lagar och regler du måste känna till och följa. Vi vet att det är mycket att hålla koll på. Vi hoppas att den här broschyren kan underlätta för dig och inspirera dig i ditt arbete.

Regler och lagar

Det finns ett antal lagar, regler och riktlinjer som är särskilt viktiga för dig som föder upp hundar att känna till, och som du måste följa. Djurskyddslagen och Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt hör till de viktigaste, tillsammans med Svenska Kennelklubbens registreringsregler och grundregler.

Det är inte meningen att den här broschyren ska bli tjock som en bok och full av paragrafer. Du måste själv ta del av de lagar och regler som rör dig. Om det var länge sedan du läste de texterna, gör det igen i lugn och ro.

Djurskyddslagen

I *djurskyddslagen* finns regler för hur hundar och andra djur ska hållas och skötas. I grunden handlar det om att djur ska behandlas väl och skyddas mot sjukdomar och onödigt lidande. De ska också ha möjlighet till ett så naturligt liv som möjligt. Jordbruksverket har det övergripande ansvaret för att reglerna följs och länsstyrelsen utför kontroller runt om i länet, för att se till att djur inte far illa. Du kan läsa mer om länsstyrelsens roll och om olika tillstånd du kan behöva lite längre fram i broschyren. Alla uppfödare av hundar (och alla hundägare) är skyldiga att

följa djurskyddslagen. Lagen kompletteras med djurskyddsförordningen samt olika föreskrifter och allmänna råd.

Jordbruksverkets föreskrifter

Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt måste du som föder upp hundar nästan kunna utantill. Där ser du vilka regler som gäller för allt från hundarnas inomhusutrymmen och storleken på rastgårdar till tikens rätt till vila mellan kullarna.

Du vet väl att:

- En tik får inte paras förrän tidigast i andra löpet, och aldrig tidigare än vid 18 månaders ålder.
- Om en tik får två valpkullar inom 12 månader ska hon ges minst 12 månaders vila före nästa valpning.
- Digivande tikar ska ha tillgång till en särskild liggplats som är oätkomlig för valparna.

Föreskrifterna säger också bland annat att hundar ska ges möjlighet till avskildhet från andra hundar, samt att det inte är tillåtet att hålla hundar bundna inomhus.

Svenska Kennelklubbens regler

Som uppfödare inom Svenska Kennelklubben ska du förstås följa lagen men också SKKs gemensamma regler. De har tagits fram bland annat för att se till att de valpar som föds upp får en så bra start i livet som möjligt och att hundar som används i avel inte far illa på något sätt. Att köpa en hund från en uppfödare inom SKK ska kännas tryggt – och långt från smuggelhundar, valpfabriker och brott mot lagar och regler. Som uppfödare inom SKK ska du följa SKKs grundregler och registreringsregler, och även känna till rasstandarderna och den rasspecifika avelsstrategin, RAS.

Grundregler

Svenska Kennelklubbens grundregler är en av organisationens allra viktigaste handlingar, som alla medlemmar är skyldiga att följa. Här finns övergripande bestämmelser för hur avel och uppfödning ska bedrivas inom SKK. Enligt grundreglerna ska du exempelvis inte para för unga eller gamla tikar, och inte heller ha för tätt mellan kullarna. Du ska också alltid upprätta skriftliga avtal när du ska överläta en hund – och det är SKKs avtalsblanketter du ska använda. De avtal som är obligatoriska för dig som

uppfödare att använda vid överlåtelse är köpeavtal, köpeavtal med bibehållen avelsrätt eller fodervärdsavtal.

Avelspolicy

Ett centralt budskap i SKKs avelspolicy är att hundar med allvarliga sjukdomar eller funktionshinder inte ska användas till avel. Annorlunda uttryckt bör du bara avla på hundar som ur alla aspekter är mentalt och fysiskt sunda. Du bör också undvika inavel och aldrig överutnyttja enskilda individer eller grupper av närbesläktade individer i aveln.

Registreringsregler

Svenska Kennelklubbens registreringsregler har flera avsnitt som rör dig som uppfödare. Se till att du vet vad som krävs för att få registrera dina valpar. Finns det exempelvis krav på att föräldradjuren ska vara röntgade eller ögonlysta? Se till att du ordnar hälsundersökningen före parningen, annars bryter du mot reglerna. Tiken och hanhunden kan vara hur friska som helst, men det ska du ta reda på före!

Du hittar länkar till lagar, regler och riktlinjer på www.sk.se/uppfoeding

Para aldrig en tik som är över tio år gammal!

En tik ska inte få fler än fem valpkullar.

För att få registrera valparna får du inte para en tik som är över sju år gammal, om hon inte tidigare haft en valpkull.

Det är viktigt att känna till att SKK i vissa fall ställer högre krav än vad lagen gör, så läs grundreglerna noga!

Hundhållning i praktiken

I det här kapitlet tittar vi närmare på hund-uppfödningens mer praktiska delar – rastgårdar, flockliv, liggplatser, boxar/kojor, berikning etc. I det sammanhanget spelar *djurskyddslagen* och *Jordbruksverkets föreskrifter* en huvudroll. Reglerna finns där för djurens skull. Om länsstyrelsens kontrollanter kommer på besök – se till att de inte finner något att anmärka på!

Rastgårdar

Rastgårdar måste ha platser som kan ge både sol och skugga, och även skydd mot regn och blåst. Det ska finnas en liggplats som är upphöjd från marken. Liggplatsen ska vara minst 50 cm hög och vara så stor att varje hund utan problem kan ligga ner i naturlig ställning. Om hunden ska vara i rastgården mer än någon timme per dag och/eller lämnas utan uppsikt måste det finnas en koja eller något annat inomhusutrymme där hunden kan söka skydd. Olika hundraser har olika behov och förutsättningar.

Vissa tål värme bättre, andra sämre. Vissa tål ruskväder, snö och blåst bättre, andra sämre. Se till att dina hundar kan söka skydd från solen, vinden, kylan eller regnet om de skulle behöva det!

Det är viktigt för hundar som vistas länge i rastgårdar att miljön är stimulerande. Det är lika viktigt att de får komma utanför rastgården då och då. De ska därför rastas på annan plats åtminstone en gång per dag.

I en rastgård ska det finnas en utsiktspost i form av en liggplats som är upphöjd från marken.

Se till att det finns en sådan plats i din rastgård, annars bryter du mot lagen.

Storlek på rastgården

I tabellen nedan ser du minimimåtten på rastgården, räknat i kvadratmeter, beroende på hur många och hur stora hundar som är där. Rastgården får gärna vara större men aldrig mindre än måtten i tabellen nedan.

Hundens mankhöjd						
Antal hundar	<25 cm	25-35 cm	36-45 cm	46-55 cm	56-65 cm	>65 cm
1	6 m ²	10 m ²	15 m ²	16 m ²	18 m ²	20 m ²
2	8 m ²	14 m ²	18 m ²	20 m ²	24 m ²	28 m ²
För varje ytterligare hund ska ytan ökas med	4 m ²	6 m ²	8 m ²	10 m ²	12 m ²	14 m ²

Källa: Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt.

Om du har två hundar av olika storlek i rastgården ska ytan beräknas som för två hundar av den större storleken. Om det finns ännu fler hundar som är olika stora i rastgården lägger du till den yta som krävs för varje hunds storlek.

Boxar i hundstall

I hundstall eller liknande ska väggarna mellan boxarna ha en siktbarriär som är minst hälften så lång som mellanväggen. Siktbarriären ger hundarna möjlighet till avskildhet. Men boxen måste också vara konstruerad så att hundarna kan se andra hundar om de vill det.

Här ser du hur stor boxen minst ska vara, räknat i kvadratmeter, beroende på hur många och hur stora hundar som är där. Boxen får gärna vara större men aldrig mindre än måtten i tabellen nedan.

Hundens mankhöjd						
Antal hundar	<25 cm	25-35 cm	36-45 cm	46-55 cm	56-65 cm	>65 cm
1	2 m ²	2 m ²	2,5 m ²	3,5 m ²	4,5 m ²	5,5 m ²
2	2 m ²	2,5 m ²	3,5 m ²	4,5 m ²	6 m ²	7,5 m ²
För varje ytterligare hund ska ytan ökas med	1 m ²	1 m ²	2 m ²	2 m ²	3 m ²	3 m ²

Källa: Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt.

Om du har två hundar av olika storlek i samma box ska ytan beräknas som för två hundar av den större storleken. Om det finns ännu fler hundar som är olika stora i samma box lägger du till den yta som krävs för varje hunds storlek.

Storlek på hundkojor

En hundkoja ska vara isolerad och väl ventilerad. Den ska kunna skydda mot bläst, direkt solsken, nederbörd, kyla och fukt. Kojan bör ha vindfång eller vindsluss så att vinden inte kan blåsa rakt in i den.

Liggytans minsta mått		
Längd	Bredd	Höjd
Hundens längd i meter från nospets till svansfäste multiplicerat med 1,1	Hundens mankhöjd i meter multiplicerat med 1,1	Hundens mankhöjd i meter multiplicerat med 1,2

Källa: Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt.

Burar

Hundar får inte förvaras i bur, utom i samband med transport. Undantaget är vid utställning, prov och tävling. Även i samband med jakt får hundar förvaras i bur, men max 8 timmar per dygn och förutsatt att de rastas minst var tredje timme. Lagen säger att hunden får förvaras i ett fordon i högst 3 timmar – och självklart inte permanent.

Det finns undantag från burregeln, exempelvis för sjuka hundar som kan behöva lugn och ro och ordinerar ”burvila” av veterinären. Men då måste du som ägare

Många hundar uppskattar en egen plats, en inomhuskoja, men då ska hunden själv kunna bestämma om den vill vara där eller inte.

Om du har bur inomhus – ta bort luckan så att hunden har valfrihet.

skriva till Jordbruksverket och få dispens, annars är det ett lagbrott.

Uppbindning

Du får inte binda dina hundar inomhus, under några omständigheter. Om du behöver dämpa en stökig hund kan du hålla den i koppel en stund.

Utomhus får du inte hålla dina hundar bundna permanent, inte heller i löplina. Du kan binda din hund utomhus en stund – men inte mer än högst två timmar per dygn, och då bara på ett sådant sätt att hunden inte kan skadas. Valpar under sex månader får bara hållas bundna kortare stunder.

Renhållning och ventilation

Inomhusutrymmen ska vara rena, ventilerade och isolerade så att temperaturen är lämplig för de hundar som hålls där, reglerna säger 10–21 °C beroende på hundens ålder och ras. Ligplatserna ska vara rena och torra och ha mjukt underlag. En stickande lukt av ammoniak betyder sannolikt för dålig renhållning. Se till att ventileras väl!

Motion och stimulans

Alla hundar behöver få komma ut och röra på sig varje dag. Se annat, få stimulans. Se till att du har ork och tid för det! Hundarna ska ha kontakt med dig eller någon annan människa minst några timmar varje dag, genom aktivering, rastning eller på annat sätt. Låt inte dina hundar ligga ensamma under en hel dag för och bli rastade först när du kommer hem efter jobbet – då får du lösa rastningsfrågan på något annat sätt. En rastgård där hundar vistas permanent ska vara miljöberikad. Det kan exempelvis handla om stolpar att markera på, tunnlar, plattformar att stå och spana på, möjlighet att gräva och ett urval av tåliga hundleksaker.

Extra vackra kojor och utsmyckningar i rastgården är trevligt för oss människor men tillför inget extra för hundarna. Med *berikning* menas att ge hunden möjlighet att utföra naturliga beteenden i större grad.

Transport

Din hund ska transporteras på ett säkert sätt, i säkrad transportbur eller med säkerhetsbälte för hundar, och rastas och erbjudas vatten minst var sjätte timme. De fullständiga reglerna om transport av djur hittar du på Jordbruksverkets webbplats.

Obs! Om det inte handlar om en ifärd till veterinären får du inte transportera:

- Tikar under de två veckorna närmast före beräknad förlösning, om sträckan överstiger 50 km. (Att du var ”tvungen” att ta med tiken till jobbet eller bara skulle hämta henne från fodervärden håller inte som ursäkt).
- Valpar som är yngre än en vecka.
- Tikar den första veckan efter förlösningen.

Hund i varm bil

Lagen säger att hundar inte får lämnas utan tillsyn i fordon när det finns risk att temperaturen i lastutrymmet överstiger +25°C. Men vi säger istället så här: Lämnna aldrig din hund i en varm bil! Inte utanför mataffären, eller frisören, eller för att du ska in snabbt på jobbet och hämta några papper. Och självklart inte på någon parkeringsplats i samband med en hundutställning. Det kan snabbt bli mycket varmt i en bil, +30, 40 eller 50 grader, även om det är molnigt ute. Varje år hör vi om hundar som överhettas och dör i stekheta bilar – låt det inte hända!

Lika självklart är det att vintertid inte lämna en hund i en iskall bil. Det får inte finnas någon risk att det blir kallare i lastutrymmet än -5°C.

Flockliv

Hundar är sociala djur som behöver kontakt med både människor och artfränder för att må bra. Men de behöver också lugn och ro, och möjlighet att dra sig undan och vara i fred. Trångboddhet kan skapa irritation. En grupp med vuxna hundar bör inte bestå av mer än 10 individer, och oavsett gruppens storlek är det viktigt att den sätts ihop av hundar som fungerar bra tillsammans. Ingen hund ska vara nedtryckt, alla ska må bra. Du ska kunna ha tid och möjlighet att se om någon hund inte är ”sitt vanliga jag”. Om du inte har det, har du för många hundar.

Det är inte säkert att alla hundar fungerar ihop. Ibland kan det bli nödvändigt att omplacera en hund. Du måste sätta dina känslor åt sidan för hundens skull – den kanske har det bättre någon annanstans.

Tiken och valparna

En digivande tik ska ha tillgång till en lugn och ostörd plats för sig och valparna. Boxar och kojor ska vara inredda så att djuren har ett extra skydd mot kyla. Du kan behöva värma upp valpningsplatsen på något sätt. Innan valparna blivit 8 veckor gamla och så länge de behöver tikens mjölk och omvårdnad får du inte skilja dem från tiken annat än tillfälligt. Valparna får heller inte lämna dig förrän tidigast vid 8 veckors ålder. Valpar under 4 månader får bara lämnas ensamma under korta stunder.

! Digivande tikar ska ha tillgång till en särskild liggplats som är oåtkomlig för valparna.

Minimimått för valpningsboxar

Tikens mankhöjd	Boxens storlek
<25 cm	2 m ²
25-30 cm	3 m ²
30-40 cm	4 m ²
40-50 cm	6 m ²
50-60 cm	8 m ²
60-65 cm	9 m ²
>65 cm	10 m ²

En säker miljö

Gör vad du kan för att dina hundar inte ska skada sig på något inomhus eller i rastgården. Se till att elsladdar, element, lampor och

annan inredning inte utgör någon fara för hundarna, i praktiken att hundarna inte kan nå dem eller att du sätter något skydd framför. Och så inga vassa kanter som hundarna kan göra sig illa på, eller tunga saker som kan välta över dem! Enligt lagen ska utrymmena vara rymningssäkra – se till att mellanrum i galler, nät och andra anordningar är konstruerade så att hundarna inte kan tränga sig ut eller fastna. Om det börjar brinna ska du kunna rädda alla dina hundar snabbt och smidigt.

Hälsa och välbefinnande

Vi har talat om att miljön ska vara trygg för dina hundar, tillräckligt stor och inte för bullrig, lerig, blöt, kall eller varm. Och förstås ren och fräsch. Lika viktigt är att dina hundar är väl omhändertagna. De ska inte vara för feta eller magra, de ska vara rena och få nödvändig pälsvård och klorna ska inspekteras och klippas vid behov. Hundarna ska ha fri tillgång till rent dricksvatten och de ska få foder som ger tillräcklig, allsidig och välbalanserad näring. De ska också ges möjlighet att äta i lugn och ro. Om flera hundar äter samtidigt, se till att de inte störs av varandra. Och självklart – sjuka eller skadade hundar ska ges nödvändig vård.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har till uppgift att se till att djuren i länet har det bra, och deras arbete ska vi vara tacksamma för. Ledsamt nog tar de varje dag emot anmälningar om djur som far illa.

Länsstyrelsens kontrollanter gör akuta inspektioner, men de åker även ut på planerade kontroller. Får du ett sådant besök kommer de att titta på hundarna och de utrymmen där djuren hålls. De utgår från en checklista som är framtagen av Jordbruksverket och som är samma över hela landet. Se som sagt till att du har koll på djurskyddslagen och Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt. Efter kontrollen går de igenom besöket tillsammans med dig. Har de hittat brister kommer ni överens om när de ska vara åtgärdade. Kontrollerna är som regel oanmälda.

Tillstånd

Om din verksamhet ”växer” kan den komma att kräva tillstånd – ett så kallat *paragraf 16-tillstånd*. Ett sådant krävs bland annat om du:

- har fler än 9 hundar som är äldre än 12 månader *eller*
- föder upp fler än 2 kullar per år.

Länsstyrelsen gör då ett besök hos dig för att gå igenom din verksamhet. De ska också bedöma din lämplighet, så det är bra om du har betyg eller intyg från utbildningar och kurser inom hundhållning att visa upp.

När du har fått ditt tillstånd är det viktigt att du uppfyller villkoren, exempelvis att inte hålla fler hundar än vad som anges i tillståndet.

Du kan läsa mer om kennelkonsulenternas arbete längre fram.

Prickfritt!

En person som misstänker att dina hundar far illa kan kontakta länsstyrelsen och göra en anonym anmälan. Se till att den kontrollant som en dag ringer på dörren inte hittar något att anmärka på när det gäller din rastgård, liggplatser, tillstånd eller något annat. Det är deras ansvar att kontrollera att dina hundar inte missköts och att du har grepp om din verksamhet på alla sätt. Din egen ”smarta” eller tillfälliga lösning bryter kanske mot lagen, och lagen anger en *lägstänivå* och talar om vad som minst måste vara uppfyllt för att din hund ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Dessutom – om anmälan är befogad, alltså om kontrollanten hittar någon brist, kan det komma en saftig räkning i brevlådan.

Länsstyrelsen tar 800 kronor per timme (2014) för ett besök som gjorts efter en anmälan som varit befogad.
Se till att kontrollanterna inte har något att anmärka på – för djurens bästa och för din egen skull!

Avtal

Att skriva avtal – ska det verkligen vara nödvändigt? Svaret på den frågan är ett tveklöst ja. Du har som uppfödare i SKK skyldighet att alltid använda Svenska Kennelklubbens avtal när du överlåter en hund.

Tre viktiga blanketter

De avtalsblanketter som är obligatoriska att använda vid överlåtelse är något av följande:

- Köpeavtal
- Köpeavtal med bibehållen avelsrätt
- Fodervärdsavtal

Du skriver ut köpeavtalet själv. Gå in på webbplatsen Köpahund.se, logga in och ladda ned blanketten.

! Dina inloggningsuppgifter hittar du på handlingarna du fick efter att kullen hade registrerats hos SKK.

Det går att beställa avtalsblanketter på papper från SKKs kansli, men hör då av dig i god tid innan valparna ska levereras!

SKK har också tagit fram ett parningsavtal och ett låneavtal. Vi rekommenderar att du använder de blanketterna. Om du av någon anledning skulle hamna i en tvist längre fram, är det tryggt att ha ett skriftligt avtal att hänvisa till, och risken för missförstånd är mindre.

Friskintyg – inte äldre än en vecka

SKKs grundregler slår fast att en valp inte får levereras utan ett veterinärbesiktningssintyg som är högst sju dagar gammalt. Den regeln är ett stöd för dig; intyget är det bästa sättet att visa att valpen var frisk vid leverans. Spara alltid en kopia av intyget.

Ett intyg som är äldre än sju dagar när hunden levereras kan medföra att en dolda-fel-försäkring inte gäller och att hundens individuella försäkring inte heller täcker veterinärkostnaderna – och det är ett brott mot grundreglerna.

Juridiska frågor och svar

På www.skk.se hittar du svar på vanliga juridiska frågor, exempelvis om köp och avtal, försäkringar, äganderätt och skadestånd. www.skk.se/juridiska-fragor

Du hittar mer information om avtal i vår broschyr. Den kan du ladda ned från www.skk.se eller beställa från SKKs kansli.

Smarta tjänster och verktyg

Avelsdata

Många uppfödare använder sig av e-tjänsten Avelsdata när de söker efter lämpliga avelsdjur. Avelsdata rymmer information om enskilda hundar, men här hittar du också rasstatistik och populationsöversikter. Du har även möjlighet att göra ”provparningar” mellan två hundar, till exempel för att beräkna inavelsgraden hos valparna.

I Avelsdata kan du se om en hund av någon anledning inte uppfyller registreringsreglernas krav för att få användas i avel. Det kan handla om att hunden har en sjukdom eller defekt som visat sig vid en veterinärundersökning eller ett DNA-test.

Läs mer: hundar.skk.se/avelsdata

BPH - ny mentalbeskrivning

I dag använder allt fler uppfödare olika tester för att få en tydligare bild av sina hundars beteende och personlighet. Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH tar omkring 30 minuter och innehåller åtta olika moment. Syftet är att få en bild av hur hunden reagerar på och hanterar olika situationer. Det handlar bland annat om

att möta främmande personer, leka, arbeta för att komma åt mat och stöta på överraskningar.

Uppmuntra gärna dina valpköpare att göra BPH med sina hundar. Det kan ge dig en bild av resultatet av din avel – blev det som du hade tänkt dig?

Det finns BPH-banor över hela landet, från Skåne till Norrbotten.

För mer information och anmälan:
www.skk.se/bph

Köpahund.se

Som uppfödare och medlem i SKK kan du annonsera din valpkull gratis på webbplatsen Köpahund.se. Det är härifrån du laddar ner köpeavtalen. Här finns också en lista över uppfödare av hundrasen och deras kontaktuppgifter. Du kan ha ditt namn med i listan även om du inte har en valpkull just nu.

Läs mer på www.kopahund.se

Madelene Holmdahl, Apollo & Sirén, dvärgpinscher 1,5 år, Strömsholm

Varför vill du gå BPH?

- Det här med hundar och mentalitet är spännande. I vår ras finns det en del hundar med lite tveksam mentalitet så det här är något som är viktigt att ha kontroll på, inte minst för oss uppfödare.

Vad tyckte du om BPH?

- Det var roligt! Jag hade gått MH med båda två tidigare, det här var lite annorlunda. Jag kan tänka mig att BPH i högre grad passar den "vanliga hundägaren". Det är fler vardagsbetonade moment.

Reagerade någon av dina hundar oväntat?

- Nej, de uppträdde nog som jag trodde. Apollo är en livlig, charmig hund som älskar människor och är mycket matglad. Lillasyster Sirén är inte riktigt lika översvallande social och hon har mer kamplust. De är olika, och det syntes också på BPH.

Hundars hälsa – på längre sikt

Hälsoprogram

Hos vissa hundraser förekommer ärftliga sjukdomar och defekter som orsakar lidande hos djuren. SKKs genetiska hälsoprogram syftar till att förbättra hälsoläget inom dessa raser. Det finns hälsoprogram avseende både fysisk och mental hälsa, samt program som begränsar användningen av ett enskilt avelsdjur (hunden får bli förälder bara till ett visst antal kullar). Det kan finnas krav på känt undersökningsresultat, det vill säga känd status avseende den aktuella sjukdomen/defekten hos föräldradjuret för att få registrera valparna.

I SKKs registreringsregler kan du se om den hundras du föder upp omfattas av något hälsoprogram.

Läs mer: www.skk.se/halsoprogram

Rasspecifika avelsstrategier

De rasspecifika avelsstrategierna, RAS, är handlingsplaner för aveln inom en specifik ras. De beskriver både problem och styrkor som kan finnas inom rasen och ger rekommendationer kring aveln. Du hittar strategin för din ras på rasklubbens webbplats och även i hundrasguiden på SKKs webbplats.

Fundera på om din tik och den valpkull du drömmer om är i linje med klubbens strategi. Bidrar valparna till att föra rasen ett litet snäpp närmare målet?

I RAS-dokumentet ger rasklubben en nulägesbild av rasen, du kan se vilka mål som finns för aveln och med vilken strategi man hoppas nå dit.

Läs mer: www.skk.se/ras

Hundsport Special

Tidningen *Hundsport Special* vänder sig till alla som är intresserade av hundavel, uppfödning och hundars hälsa. Tidningen följer klubbarnas arbete med de rasspecifika avelsstrategierna (RAS) och berättar vad som händer ifråga om exteriöra överdrifter, SRD. "Specialen" tar även upp regler och bestämmelser som är viktiga för dig som uppfödare att känna till och förklarar de juridiska aspekterna på ett begripligt sätt. Här diskuteras också vanliga hundsjukdomar, diagnoser, symtom, behandlingar och den senaste veterinärmedicinska forskningen.

Hundsport Special är gratis för alla uppfödare och länsklubsmedlemmar. Tidningen ges ut av SKK och finansieras av länsklubbarna.

Janet Johansson, uppfödare av boxer och golden retriever sedan 2006

Varför är du medlem i Svenska Kennelklubben?

Jag började med ett medlemskap i Sveriges Hundungdom. När jag blev äldre var det självklart att byta medlemskapet i SHU mot ett i SKK. Jag tycker dessutom att det "hör till" att vara medlem i SKK när man är uppfödare. Och när *Hundsport* och *Hundsport Special* dimper ner i brevlådan dyker jag genast på dem. Jag ställer ut mina hundar och tävlar i olika grenar, bland annat bruks, lydning och jakt. För att delta krävs medlemskap i den klubb som arrangerar tävlingen, så idag betalar jag medlemskap i fem klubbar.

Vilka råd skulle du ge till en ny uppfödare?

Att läsa på så mycket det bara går! Att ta sig tid att läsa igenom RAS (den rassetypiska avelsstrategin) för den eller de raser man tänker föda upp, för att få en bild av vilka problem som kan finnas i rasen. Och att delta på uppfödarträffar som rasklubbarna arrangerar. På www.skk.se finns mycket läsvärt för den som funderar på att använda sin tik i avel. Sedan finns även uppfödarserien, de böckerna är lättlästa och trevligt upplagda, och går att använda som uppslagsböcker om det är något specifikt man vill ha svar på. Runt om i landet arrangeras uppfödarutbildningar av länsklubbar och rasklubbar. Det är otroligt bra att gå en sådan när man funderar på att bli uppfödare. Men framförallt, ha inte för bråttom, ta dig tid och sätt dig ner och fundera på vilka avelsmål du har.

Bodil Söderström, kennelkonsulent och uppfödare av rhodesian ridgeback sedan 1998

Varför är du medlem i Svenska Kennelklubben?

Jag har varit medlem i SKK så länge jag kan minnas. Från början var det nog ett "måste" för att kunna ställa ut min hund. Sedan var det ju inget minus att tidningen *Hundsport* var så läsvärd. När jag sedan började föda upp hundar är medlemskap ett krav för att få registrera valparna. Efterhand upptäckte jag att det finns många andra fördelar med att vara medlem i SKK. Det är en organisation som arbetar för hundarnas bästa vad gäller hälsa och sundhet, och ger bidrag till forskning som gynnar våra hundar på bästa sätt. Jag gillar också att SKK arbetar målmedvetet för större ansvarstagande hos hundägare. Jag har dessutom alltid fått stöd och råd av kunniga och engagerade medarbetare på SKKs kansli när jag behövt diskutera något.

Vilka råd skulle du ge till en ny uppfödare?

Gå en uppfödarutbildning, skaffa dig ett nätverk och en mentor. Läs SKKs grundregler så att du vet vilka krav som ställs på dig som uppfödare, och läs på om just din ras så att du vet vilka hälsokrav som finns. Är din tik en värdig avelshund? Prata med någon erfaren uppfödare inom rasen, våga fråga! Inga frågor är dumma när man är ny som uppfödare. Se också till att ha en ekonomisk buffert – allt kan hända. Att få föda upp en kull valpar är det mest spännande och roligaste man kan göra. Det tar all tid man har, men man träffar så många nya, trevliga valpfamiljer.

Jenny Linderoth, uppfödare sedan 1980, föder nu upp perro de agua espanol och tidigare golden retriever och tysk schäferhund

Vilka råd skulle du ge till en ny uppfödare?

Ha tålamod! Rom byggdes inte på en dag och alla valpar du föder upp kommer inte att uppfylla dina förväntningar. Var självkritisk när det gäller dina egna hundar som du använder i avel. Det finns inga felfria hundar, men det du är medveten om har du möjlighet att förbättra. Kom ihåg att det inte är "din" ras, du har den till låns. Du har ärvt den av tidigare uppfödare och ska lämna över till nästa generation uppfödare, så förvalta den väl.

Prata aldrig illa om andra uppfödare. Förklara för den som frågar varför du gör som du gör.

Vårda de kontakter du har eller skaffa kontakter med uppfödare som har fött upp hundar under lång tid så att du har någon/några att diskutera dina funderingar med. Det måste inte vara en uppfödare av samma ras.

Skaffa dig god kunskap om den ras du ska föda upp så att du kan förklara för dina valpköpare hur rasen fungerar och vad den är ämnad till från början. Lyssna på valpköparnas frågor och var glad att de vänder sig till just dig! Får du en fråga som du inte kan besvara, be att få återkomma med svar. Var också fullständigt ärlig gällande de valpar du säljer.

Du kommer att få mångfaldigt igen och snabbt glömma den jobbiga tiden med sömnlöshet, oro över valpningen, all skurning och städning efter valparna och allt vad det innebär att en kull "drar fram" i huset i åtta veckor. Det är så fascinerande att se valpar födas och växa upp och bli fullfjädrade familjemedlemmar, utställningshundar, tävlingshundar osv. Och du kommer att få otroligt många nya vänner. Lycka till!

Åsa Blomqvist, sekreterare i Uppfödar- och kennelkonsulentkommittén

Vilka råd skulle du ge till en ny uppfödare?

Mitt första råd är att *du själv* i god tid innan avelsplanerna riktigt tar fart tar reda på vilka ramar det finns för aveln. Kolla SKKs grundregler och var medveten om att det kan finnas speciella krav på just din ras, kolla därför också SKKs registreringsregler. Även om det sällan sker stora regeländringar kan det hända att det som inte behövs göras förra året måste göras i år! Det är inte roligt att på grund av okunskap hamna på UKKs bord. Att hålla sig uppdaterad är viktigt!

Mitt andra råd är att se till att eventuella tester/undersökningar du måste göra har gjorts i god tid innan parning! Det kanske dröjer innan du får resultatet – och du måste känna till det innan! Kontrollera också noga att hanen (eller tiken för dig som är hanhundsägare) uppfyller kraven. Du hittar alla officiella resultat på både Avelsdata och Hunddata.

Jag vill också tipsa om att använda SKKs parningsavtal. Det är inte ett måste, men ett skriftligt avtal är mycket bättre än ett muntligt. Fyll i villkoren innan parning, underskriften kan vänta till efter.

När kullen har kommit ska den registreras. Skicka in ansökan i god tid innan dina valpar är 8 veckor gamla, allt går mycket smidigare om du är förberedd vid försäljningen!

Sista rådet är att du i godan ro läser igenom SKKs olika köpeavtal. Du ska ju vid försäljningen kunna svara på köparnas frågor, och då känns det tryggt att vara säker på sin sak.

Att fatta ett klokt parningsbeslut

*Karin Drotz, SKKs avdelning
för avel och hälsa.*

”Min hund är fantastisk, men är hon lämplig att använda i avel?” ”Är just den här hanen och tiken en bra kombination?” Det är frågor som varje seriösa uppfödare funderar över.

– Att inte avla på hundar som är sjuka, har allvarliga defekter eller är för nära släkt med varandra är utgångspunkten. Men i övrigt handlar det mycket om att fatta ett eget, genomtänkt beslut, säger Karin Drotz på Svenska Kennelklubbens avdelning för avel och hälsa.

– Uppfödare som vänder sig till oss vill gärna ha raka besked. Men det är inte ofta vi kan ge ja eller nej- svar. Vi kan däremot ge tips på hur man kan komma vidare:

Fem snabba tips

1. Lär känna din egen hund ännu lite bättre, och gärna även hennes föräldrar, kullsyskon och deras valpar. Gör en mentalbeskrivning, MH (för brukshundar) eller BPH. Det är

bra om du också lär känna hanhunden lite närmare. En fin titel eller en bild säger inte allt. Läs på om din ras, delta i rasklubbens aktiviteter, besök hundutställningar och se till att du har någon erfaren uppfödare att vända dig till med dina frågor. Utnyttja också de verktyg som finns till din hjälp, exempelvis SKKs e-tjänst Avelsdata.

2. Läs den rasspecifika avelsstrategin, RAS. Där får du värdefull information om bland annat rasens hälsa och mentalitet. Tror du att ditt parningsbeslut kommer att vara bra för rasen? RAS-dokumentet finns både på www.skk.se och på klubbens webbplats.
3. I rasklubbar och specialklubbar finns avelsfunktionärer som kan vara ”bollplank” när du ska fatta beslut i avelsfrågor. De har ansvar för klubbens arbete med RAS och har ofta god inblick i rasens styrkor och svagheter. Tveka inte att höra av dig till klubben och fråga om råd!
4. Dina valpköpare kan själva ta reda på mycket om både din tik och hanhunden, och om kullsyskon och föräldradjur. De kommer att ställa frågor till dig, inte minst om deras hundar får problem eller blir sjuka. Hur motiverar du att du valde att para en tik med höftledsdysplasi? Är du villig att informera dem om att det finns allergier eller epilepsi i släkten eller att valparnas mamma och pappa är halvsyskon? Avla på ett sätt som du kan stå för!
5. Följ dina valpar under deras livstid. Det är bästa sättet att utvärdera resultatet av ditt avelsbeslut.

Stöd och råd

Kennelkonsulenter

Du som är uppfödare inom Svenska Kennelklubben kan räkna med att någon gång få besök av en kennelkonsulent. Konsulenten är ett stöd för dig och kan hjälpa dig att tolka de lagar och regler som omgärdar hunduppfödningen.

Vad händer vid besöket?

När kennelkonsulenten kommer på besök tar han eller hon en titt på rastgårdar, förvaringsutrymmen, valpningsboxar/kojor m.m. Tillsammans diskuterar ni också andra delar av din verksamhet, exempelvis tillstånd och avtal. Konsulenten skriver ett besöksprotokoll som skickas in till SKK. Besöken är oftast oanmälda.

Om det visar sig att du bryter mot någon regel, medvetet eller omedvetet, påpekas detta. De allra flesta uppfödare åtgärdar bristerna inom föreskriven tid.

Nära 100 kennelkonsulenter gör varje år cirka 3 000 besök på kennlar runt om i landet. De flesta besök är positiva för båda parter. På skk.se kan du läsa mer om kennelkonsulenternas arbete och hitta kontaktuppgifter till en kennelkonsulent nära dig.

Kennelkonsulenterna har lång erfarenhet av hundar och ofta egen erfarenhet av hunduppfödning. Se kennelkonsulenten som en resurs!

Juridiska avdelningen

Som uppfödare och medlem i Svenska Kennelklubben kan du få hjälp av juridiska avdelningen på SKKs kansli i frågor som rör avtal och reklamationer, hundhållning och kennelkonsulenternas verksamhet. Avdelningen hanterar även frågor om anmälningar avseende brott mot grundregler, stadgar och övriga juridiska frågor samt ansökan och ändringar i kennelnamn.

Avdelningen för avel & hälsa

SKKs avdelning för avel och hälsa har ansvar för frågor som rör hundars fysiska och mentala hälsa och välbefinnande. De arbetar bland annat med rasspecifika avelsstrategier (RAS), särskilda rasspecifika domaranvisningar (SRD), BPH, forskningsfonder och projekt, DNA-tester, webbtjänsten Avels-

data, HD/ED-index, kurser och konferenser om avel. Avdelningen administrerar även resultaten för centralt registrerade hälsoundersökningar.

SKK.se – en guldgruva för uppfödare

På Svenska Kennelklubbens fullmatade webbplats www.skk.se finner du mängder av information om avel och uppfödning, lagar och regler, hälsoprogram, SRD och RAS, mentalbeskrivningar, DNA-tester, uppfödutbildningar och mycket annat.

På webbplatsen finns också flera broschyrer för nedladdning, exempelvis den fullspäckade "Avel" som uppdateras löpande. Här har vi samlat viktig information om Svenska Kennelklubbens avelsarbete, inklusive avelspolicy, regelverk, bestämmelser, hälsoprogram, riktlinjer med mera.

Böcker för vetgiriga

Svenska Kennelklubbens bok *Hundavel i teori och praktik* (2013) ger dig fördjupad kunskap inom området avel och genetik. Boken innehåller kapitel om grundläggande genetik, nedärvning, DNA-tester och skattning av avelsvärden, men ger också praktiska råd kring arbetet för bättre hälsa och funktion hos våra hundar.

Om uppfödarens vardag

Boken *Hunduppfödning i teori och praktik* tar upp de mer praktiska delarna av uppfödarens vardag. Den behandlar god hundhållning, uppfödareetik, kortfattad genetik och råd vid avelsbeslut men har också ett omfattande avsnitt om parning, dräktighet, valpning och utfodring och om valparnas första veckor och kontakten med valpköparna.

På skk.se hittar du "Steg för steg", som kan hjälpa dig att göra saker i rätt ordning. På tidsaxeln ser du vilka saker du bör tänka på. Du kan klicka på pratbubblorna för att få mer information.

Lagstiftning

Den här broschyren tar upp viktiga – men inte alla! – paragrafer i lagar, förordningar och föreskrifter som berör dig som är uppfödare och hundägare. Läs texterna i sin helhet, så att du inte missar något:

- Djurskyddslagen (1988:534).
- Djurskyddsförordningen (1988:539).
- Lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.
- Förordning (2007:1240) om tillsyn över hundar.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2008:5) om hållande av hund och katt.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:2) om transport av levande djur.
- Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:5) om kravet på tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen.

- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:41) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård.
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:8) om märkning och registrering av hundar.

Vill du veta mer?

Besök Jordbruksverkets webbplats:

www.jordbruksverket.se

Kontakta Jordbruksverket på:

0771-223 223

Kontakta djurskyddsinspektörerna vid länsstyrelsen i ditt län när du har frågor om djurskydd.

Kontakta Svenska Kennelklubben

Svenska Kennelklubbens kansli ligger i Stockholm och har 70 anställda som sköter administrationen av organisationen, ger stöd och råd till medlemmarna och driver arbetet för hundars hälsa och välbefinnande framåt. Tveka inte att kontakta oss!

Kontaktuppgifter

Registrering av valpar och importerade hundar

E-post: reg@skk.se
Telefon: 08-795 33 11
Fax 08-795 30 99

Kennelkonsulenter

E-post: kennelkonsulenter@skk.se
Telefon: 08-795 30 33

Tidningen Hundsport Special

E-post: hss@skk.se
Telefon: 08-795 30 00

Id-märkning och ägarregistrering (hund och katt)

E-post: djurid@skk.se
Telefon: 08-795 30 50

Juridiska tvister, lagstiftning och avtal

E-post: juridik@skk.se (vänligen ange medlemsnummer i ärenderaden)
Telefon: 08-795 30 90 (vänligen ha ditt medlemsnummer tillgängligt)

Medlemskap och adressändring

E-post: medlem@skk.se
Telefon: 08-795 30 50

Blankettbeställning

E-post: blanketter@skk.se
Telefon: 08-795 33 77

Läs om vår verksamhet och organisation.

Mer information finns på www.skk.se och www.köphund.se.

Våra profilartiklar, exklusivt producerade för SKK handlar du enkelt och säkert via www.webbshop.skk.se.

Grundregler för alla medlemmar i SKK.

Registreringsregler för dig som ska para din hund.

Information om avtal – bra för alla!

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund.

Välkommen valp – för nyblivna hundägare.

Avel – om SKKs regler, hälsoprogram m.m.

Annonsera gratis på Köpahund.se

Är du uppfödare inom SKK kan du enkelt och kostnadsfritt annonsera din registrerade valpkull på Köpahund.se – Sveriges största annonsplats för valpar och enda annonsplats för enbart rashundsvalpar.

Köpeavtal och intyg

När du ska sälja dina valpar laddar du ner köpeavtal, fodervårdsavtal och valpbesiktningsintyg, förtryckta med hundarnas uppgifter. Logga bara in på Köpahund.se med de inloggningsuppgifter du får tillsammans med valparnas registreringsbevis.

Lista över uppfödare

Har du ingen valpkull just nu? Om du har ett kennelnamn kan du välja att synas i listan över uppfödare på Köpahund.se även om du inte har några valpar till salu för tillfället. Den som planerar att köpa hund kan då ta kontakt med dig i god tid innan sitt valpköp.

Har du funderingar – Kontakta oss via e-post kopahund@skk.se

Svenska Kennelklubben är hundägarnas riksorganisation och företräder alla hundar och hundägare i Sverige. Med våra 300 000 medlemmar är vi en av landets största intresseorganisationer. Vi sprider information, utbildar och väcker debatt – och visar på den stora glädjen och nyttan med hund!

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS | 163 85 Spånga
BESÖKSADRESS | Rinkebysvängen 70
TELEFON | 08-795 30 00
TELEFAX | 08-795 30 40

www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

Stolt samarbetspartner sedan 1964